

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางการจัดการด้านจริยธรรมทางธุรกิจที่ดีสำหรับวัดในพระพุทธศาสนา ในจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแนวทางการจัดการด้านจริยธรรมทางธุรกิจที่ดีและกำหนดแนวทางการจัดการด้านจริยธรรมทางธุรกิจที่ดี สำหรับวัดในพระพุทธศาสนา ในจังหวัดอุบลราชธานี วิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

- 3.1 ประเภทของงานวิจัย
- 3.2 ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การตรวจสอบข้อมูล
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประเภทของงานวิจัย

การศึกษาการจัดการด้านจริยธรรมทางธุรกิจในองค์กรไม่แสวงผลกำไร ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อมาศึกษาหาคำตอบและสรุปผลของงานวิจัย

3.2 ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

3.2.1 ประชากร คือ ผู้ปฏิบัติหน้าที่เจ้าอาวาสหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนอันเกี่ยวข้องกับควมรับผิดชอบในการบริหารจัดการภายในวัด จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งวัดดังกล่าวนี้จะต้องได้รับคัดเลือกหรือได้รับรางวัลอันแสดงถึงการมีรูปแบบ หรือแนวทางการบริหารจัดการองค์กรที่ดี อาทิ วัดพัฒนาตัวอย่าง เป็นต้น ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 16 ท่าน

3.2.2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ปฏิบัติหน้าที่เจ้าอาวาสหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนอันเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภายในวัด จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 ท่าน โดยแบ่งเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น 4 ท่าน จากทั้งหมด 16 วัด วัดพัฒนาตัวอย่าง 4 ท่าน จากทั้งหมด 21 วัด อุทยานการศึกษาในวัด 4 ท่าน จากทั้งหมด 7 วัด ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดของผู้ให้ข้อมูลหลักตามวิธีของ Boddly (2016) ซึ่งระบุว่า การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพที่จะได้ข้อมูลที่อิมตัว ควรมีขนาดตัวอย่าง 12 คน และทำการสุ่มเลือกโดยวิธีเจาะจง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกสำคัญคือ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่อันเกี่ยวข้องกับควมรับผิดชอบในการบริหารจัดการภายในวัดมาอย่างน้อย 3 ปี

ตารางที่ 3.1 ประเภทของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประเภทรางวัล	เกณฑ์การพิจารณาวัดที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการด้านจริยธรรมที่ดี	รายชื่อวัด
อุทยานการศึกษาในวัด	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นวัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีชื่อในทะเบียนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ - เป็นวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาแล้ว - เจ้าอาวาสของวัดนั้นได้รับการแต่งตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมายเถรสมาคม - มีพระภิกษุ สามเณร อยู่ประจำตลอดทั้งปีจำนวน 3 รูปขึ้นไป เป็นเวลาติดต่อกัน 2 - 3 ปี เป็นอย่างน้อย - ไม่เคยได้รับการคัดเลือกเป็นอุทยานการศึกษาในวัดวัดพัฒนาตัวอย่าง วัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่นมาก่อน - เป็นวัดที่เข้าร่วมโครงการ วัดประชารัฐ สร้างสุข เป็นที่เรียบร้อยแล้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - คำไฮใหญ่ - ป่าวิเวก - หนองสองห้อง - วารีดุดม (ธ)
วัดพัฒนาตัวอย่าง	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นวัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีชื่อในทะเบียนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ - เป็นวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาแล้ว - เจ้าอาวาสของวัดนั้นได้รับการแต่งตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมายเถรสมาคม - มีพระภิกษุ สามเณร อยู่ประจำตลอดทั้งปีจำนวน 5 	<ul style="list-style-type: none"> - แจ้ง - ปทุมมาลัย - ยางน้อย - หนองขุ่น

ตารางที่ 3.1 ประเภทของผู้ให้ข้อมูลหลัก (ต่อ)

ประเภทรางวัล	เกณฑ์การพิจารณาวัดที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการด้านจริยธรรมที่ดี	รายชื่อวัด
	<ul style="list-style-type: none"> - รูปขึ้นไป เป็นเวลาติดต่อกัน 1 - 3 ปี เป็นอย่างน้อย - ได้รับการคัดเลือกเป็นอุทยานการศึกษาในวัดมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี นับตั้งแต่ปีที่ได้รับการคัดเลือก - ไม่เคยได้รับการคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง วัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่นมาก่อน - เป็นวัดที่เข้าร่วมโครงการ วัดประชารัฐ สร้างสุข เป็นที่เรียบร้อยแล้ว 	
วัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นวัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีชื่อในทะเบียนวัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ - เป็นวัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาแล้ว - เจ้าอาวาสของวัดนั้นได้รับการแต่งตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมายเถรสมาคม - มีพระภิกษุ สามเณร อยู่ประจำตลอดทั้งปีจำนวน 7 รูปขึ้นไป เป็นเวลาติดต่อกัน 1 - 3 ปี เป็นอย่างน้อย - ได้รับการคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี นับตั้งแต่ปีที่ได้รับการคัดเลือก 	<ul style="list-style-type: none"> - สุปฏิญาณารามวรวิหาร - วัดพระเจ้าใหญ่องค์ต่อ (ธ) - เลียบ - แสงเกษม

ตารางที่ 3.1 ประเภทของผู้ให้ข้อมูลหลัก (ต่อ)

ประเภทรางวัล	เกณฑ์การพิจารณาวัดที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการด้านจริยธรรมที่ดี	รายชื่อวัด
	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่เคยได้รับการคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น มาก่อน - เป็นวัดที่เข้าร่วมโครงการ วัดประชารัฐ สร้างสุข เป็นที่เรียบร้อยแล้ว 	

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยคุณภาพครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลซึ่งมีการสร้างพัฒนาเครื่องมือ คือ การกำหนดประเด็นคำถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึก (Semi-In-Depth Interview) โดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยการเตรียมแนวคำถามการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เพราะสามารถยืดหยุ่นและกระทำได้โดยง่ายและมีความต่อเนื่องของคำถาม สามารถเจาะลึกได้ ใช้ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด ไม่มีการกำหนดหรือเรียงลำดับหัวข้อคำถามแต่เป็นการสนทนาแบบธรรมชาติ และไม่สร้างความอึดอัดแก่ผู้ถูกซักถาม

3.4 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

3.4.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำมากำหนดประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการด้านจริยธรรมที่ดีทางธุรกิจ สำหรับวัดในพระพุทธศาสนา

3.4.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามประเด็นและรูปแบบคำถามที่กำหนด

3.4.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 คน

3.4.4 นำผลจากข้อที่ 3 มาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามฉบับจริง

3.4.5 พิจารณาปรับข้อความที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาความเที่ยงตรง (Validity) โดยมีผลการประเมินค่า IOC (Index of Objective Congruence) ปรากฏในภาคผนวก

โดยข้อความในแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการด้านจริยธรรมที่ดีทางธุรกิจในองค์กรไม่แสวงผลกำไรด้านศาสนามีจำนวน 4 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.915 ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องที่ต่ำสุดผ่านมาตรฐานของการหาความเที่ยงตรงซึ่งมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.50

(มธรส พลพวก,2565) แสดงว่า การศึกษาครั้งนี้ ข้อคำถามในความเที่ยงตรง แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.5.1 เมื่อผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ และทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะทำการติดต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) นัดหมายวัน เวลา สถานที่ เพื่อให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ท่านละ 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง

3.5.2 ใช้การจดบันทึก และการบันทึกเสียงของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิธีจดบันทึกโดยละเอียดที่ได้ ภายหลังจากสนทนา การสัมภาษณ์ การบันทึก เพื่อป้องกันการลืม ช่วยให้สามารถเรียบเรียงความคิด ในการวางแผนงานต่อไป โดยไม่ต้องพะวงกับการจดบันทึกภายหลัง ทำให้การสนทนาเป็นไปอย่างธรรมชาติ ทำให้เก็บรายละเอียดของข้อมูลได้มากขึ้น

3.5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) วิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการบันทึกเสียง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ตีความ พร้อมทั้งแยกแยะจับประเด็นเพื่อให้ข้อมูลนั้นเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

3.6 การตรวจสอบข้อมูล

งานวิจัยเชิงคุณภาพนี้ ผู้วิจัยทำด้วยความถูกต้องตามหลักจริยธรรม เพื่อให้งานวิจัยมีความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น ด้วยการนำเสนอข้อมูลที่ตรงตามความจริง ประกอบกับการนำกรอบแนวคิดในการวิจัย และแนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อพิจารณาถึงความครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัย

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษามีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

3.7.1 ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยนำคำสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลมาเปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่างของแต่ละข้อมูล อีกทั้งจัดลำดับความสำคัญและคุณลักษณะของข้อมูล

3.7.2 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่จัดลำดับความสำคัญแล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะทราบถึงลักษณะที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความหมายจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ คำพูดและรูปภาพ

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเอกสารและภาคสนามได้เพียงพอแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้น โดยนำมาจัดหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบตามเค้าโครงเรื่อง แล้วสรุปออกมา เพื่อเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมต่อไป ถ้าข้อมูลไม่สมบูรณ์ก็จะมีการสัมภาษณ์ซ้ำในบางประเด็นเพื่อให้ข้อมูลชัดเจนมากขึ้น และสรุปผล

คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี